

Искусството е за всеки – хубаво е да се разпространява, да се вижда

Експресивно художествено изразяване, ясен интензитет и енергични напластявания на цветовете или оригинална пластичност са отличителните черти в живописната техника на Любен Петров. Въпреки своята младост, той вече е известен в Чехия и България. Сам признава, че наградата за млад автор (ART PRAGUE Young Award), с която е отличен през 2013 г., изведнъж увеличава неговата популярност. Когато се запознах с Любен Петров, останах впечатлена от многобройната публика, присъстваща на една от изложбите, които той организира – не устоях на изкушението да му предложа интервю.

И така... в един студен есенен ден се отправям към улица „У Звонаржки“ (U Zvonářky 9) в Прага, където е творческото ателие на художника. Посрещаме светла и топла обстановка, лъхаща на чистота и уют. Започвам разговора за най-новата му „рожба“:

– Откога съществува „Арт-фабрика“ (Artfabrika) и как се роди идеята за създаването на подобно творческо ателие?

– След като през 2011 г. завърших специалност „Живопис“ в Бърно, се оказах на свободна практика и трябваше да си изкарвам хляба. Определени хора ми помогнаха да навляза в такива среди и започнах да преподавам в едно ателие. Обучавах не само бъдещи студенти, но и хора, които искаха да се освободят от ежедневието си, да се почувстват по-спокойни, като в края на деня отидат и направят нещо за себе си, т.е. – да си отпочинат с рисуване. В това ателие работих 3-4 години, но стана така, че политиката му започна много да се променя, започна да става прекалено комерсиална, атмосферата беше задушаваша и много хора – мои приятели напуснаха. Същност точно приятелите започнаха да ме подтикват да създам свой бизнес. Естествено, подобна стъпка е нож с две остриета, защото работиш за себе си, но в същото време трябва

да си добър бизнесмен или ако не си – да се научиш. Така през март 2015 открихме Арт-фабриката.

– Организирате курсове от различно естество, а през почивните дни и разнообразни творчески работилници, казано модерно – workshop-и. Има ли интерес към тях и какъв тип ученици преобладават?

– Нашето ателие е доста младо, при нас тепърва започват да ходят все повече желаещи, които сме разделили на три групи: деца, възрастни и пенсионери, като цената за децата и пенсионерите е еднаква. Тази година, например, преобладават децата. Възрастните са като вълна – понякога идват много, друг път изведнъж ги няма. Наясно съм, че всичко е свързано с много голяма реклама и маркетинг, които в съвременния ни живот се използват във всяка дейност, която развиваш. Стремим се тези три възрастови групи по всякакъв начин да ги рекламираме, да предлагаме нашия продукт. Работилниците в почивните дни също са доста сполучливи – идват много деца, при които задачата е по-свободна, предполагаща стимулиране на детското въображение и творчество. При възрастните винаги има нещо по-специализирано: да се научат да рисуват модна илюстрация, да овладеят различни графични техники или масло. За пенсионерите няма такива работилници, при тях това е един го-

Любен Петров

Българският художник Любен Петров (*1984) или Lyube, както е известен на чешката публика, завършва през 2007 г. специалност „Стенопис“ в НХА в София. В обучението си набляга най-вече на овладяване на техниката и занаята в духа на принципите на реализма. В своите фигурални теми Л. Петров и до днес се фокусира върху композицията и добре обмисления план на картината. След преместването си в Чехия през 2011 г., завършва свободно творчество в ателието на Мартин Майнер. През 2013 г. е отличен с награда за млад автор (ART PRAGUE Young Award). През 2015 прави 7-ата си самостоятелна изложба в Чехия в реномираната галерия Art S Salon в „Танцуващата сграда“, Прага.

На българската сцена Любе става популярен с участието си на „МОСТ“ през 2012 (Конкурс за българско съвременно изкуство МОСТ). През 2013 получава наградата на фондация „Едмонд Демирджиян“ за млад автор, а 2014 г. е номиниран за наградата „БАЗА“ – Награда за съвременно изкуство.

В резултат на глобалното обвързване на обществата, културите и традициите, авторът гледа на темите си през два погледа. Така комбинира традиционните елементи с препратки към феномена на съвременното консуматорско общество (комикс, филм) и с помощта на тази иронична митология създава изцяло нова реалност, респективно оценява собственото културно наследство. По игрив и забавен начин свързва миналото с настоящето, а посредством художественото си въображение ни предлага визията на бъдещето или може би тайнствената вселена на безвремието?

Любен Петров изследва не само неизчерпаемостта на картината, но и смисъла на човешкото съществуване чрез странни образи, които показват силата на мисленето на индивида, изправен пред апокалиптичния размер на унищожителната развала. Фигурите се превръщат в супергерои на нашето бъдеще. ♦

лям курс, в който изучават всякакви видове техники. За този вид „ученици“ това е по-скоро развлечение, да се обогати общата им култура. Сред тях обаче наистина има доста добри – увлечени от задълженията си в ежедневието, те не са имали време за рисуване и сега изведнъж преоткриват себе си. Обикновено възрастните идват след работа и така релаксират, защото тук поддържахме по-друга атмосфера или поне искаме да е по-различна. Имаме индивидуален подход към всеки – в повечето ателиета работят с големи групи и лекторът няма време за теб. При нас е точно обратното – стремим се да дадем всичко, „ученикът“ да научи много повече неща, отколкото от просто някакъв курс по рисуване. Поддържахме чистота, защото доста майки се оплакват от мръсни ателиета, естествено, по време на работа, особено с децата е нормално да се изцапа.

– Вие през цялото време говорите в множествено число – работят ли и други с Вас в Арт-фабриката?

– Да, работя с две колежки, завършили Академията, които също са на свободна практика. Грижат се за workshop-ете, водят курсове за деца и някои от курсовете за възрастни.

– За пръв път бях във Вашето ателие през лятото, когато присъствах на откриването на изложбата на Петя Константинова. Преди обаче да видя красивите картини, първо се впечатлих от многобройната публика, която изпълваше дори тротоара отвън. Посетителите бяха не само българи и чехи, но и от доста други народности. Постоянно ли организирате такива изложби?

– Разпределили сме ги по-скоро равномерно през годината, правим по 3-4 изложби на семестър. Не се стремим да са много, избираме неща, които да са интересни. Правим много изложби на наши ученици, в края на някакъв курс; на деца; на талантиливи млади автори. Аз, например, имам 14-годишен ученик, който рисува картини с маслени бои във формат метър на метър и двайсет – огромни платна. Много му се радвам, защото виждам как талантът му се развива с всеки изминал ден. Той вече имаше изложба и предстои следваща през февруари догодина. На тези изложби се стремим да обхванем

различна публика, не само чехи и българи. Прага е голям град, културен център, любима на туристите. Много хора се спират при нас, питат,

фия е впечатляваща – имаше ли преломен момент във Вашето творчество?

– Мисля, че всеки творец има такъв преломен момент, макар че ние, хората

При възрастните винаги има нещо по-специализирано

В Арт-фабриката цари творческа атмосфера

Детските курсове стимулират въображението на най-малките

а ние се стремим да ги привлечем, да им дадем възможност за общуване.

– Като се има предвид Вашата младост, творческата Ви биогра-

на изкуството, сме доста чувствителни и е възможно да осмисляме по-различно подобен момент. Много често това може да бъде просто вдъхновение, влиянието на хора, които сме срещнали

или нещо, което се е случило. Когато пристигнах в Бърно, образно казано, миогледът ми се отвори. Първите седмици и месеци претърпях културен шок – изведнъж се натрупва много информация, не знаеш езика, започваш да го учиш – мозъкът ти работи на съвсем други честоти. Започнах да виждам повече нови неща, да се интересувам повече, защото в България е различно. Не искам да кажа, че всичко е затворено, но хората имат „граници“ – трудно допускат нещо ново и различно, свикнали са на леко

който живеем, последният скок на човека във водата. Това е изложба, породена от съвременното мислене, от влиянието на заобикалящия ме свят, който рефлектира върху мен и аз се опитвам да го въплътя в творчеството си. Всъщност „Апокалипсариум“ доста попътува – през лятото беше в Българския културен център в Лондон и имаше голям успех. Изложбата бе представена и в София, в галерия „Академия“, със съдействието на Чешкия културен център, който много ми помогна. С неговия директор, г-жа Хуртаева се ра-

Изложбата „Апокалипсариум“ в реномираната галерия Art S Salon, гр. Прага

локално мислене. За мен преломният момент беше, че дойдох тук, в Чехия, и то на определена възраст, когато човек става самостоятелен и започва да мисли по-различно – какво да го обогати в този живот, какво да научи повече.

– Роден сте в Бургас – има ли място за морето в картините Ви и, пообщо казано, кои са Вашите герои?

– Да, морето определено доста ми липсва тук, но още в Академията в Бърно рисувах често това бургаско море; залива; места около Бургас, които са ми любими. Моят професор винаги казваше: „Най-после Любен започна да рисува море – това, което ние нямаме – добре е!“. Аз обаче не правя картини само с пейзаж, темата е по-задълбочена. Главният герой е водолаз, всъщност, може би съм аз, защото това беше една от детските ми мечти. Героят слиза на дъното, опитва се да се спаси. Малко хора знаят, че едва 5 % от морето е изследвана. Хората искат да летят, изследват Космоса, а не са направили своето откритие тук, на земята. Моите теми са малко по-задълбочени, насочени към битието – последната ми голяма изложба, в реномираната галерия Art S Salon, се казваше „Апокалипсариум“ (Apocalypse), т.е. апокалипсисът, в

боти изключително добре – тя е млада, съвременна, ерудирана – човек на друга вълна.

– Да очакваме ли скоро нова Ваша голяма изложба?

– Да, очертава се нещо такова до година, тук, в чешката столица. Ще продължи темата, но е възможно да я развия по друг начин.

– Къде сте по-популярен – в България или в Чехия?

– Не съм сигурен. В Чехия през 2013 г. получих награда за млад автор до 35 години (ART PRAGUE Young Award) и след това изведнъж станах популярен тук, но в България популярността ми също нарасна. Получих друга награда, засили се интересът към моите неща. После бях на финала на „БАЗА“ – наградата за съвременно изкуство в България. Не я спечелих, но самото участие е много престижно. Общо взето се опитвам да държа и „двете сцени“, ако може още една, ще държа и нея. Сега започнах работа с една галерия в Лондон и се опитвам и там нещо да се случи – пазарът обаче е съвсем друг, хората, манталитетът. Дано, защото изкуството е за всеки и е хубаво да се разпространява, да се вижда. ♦

Стиховете ѝ възпяват красотата на България, поезията ѝ докосва, стопля, напомня и ни връща... у дома. Тя е Ивелина Никова, счетоводител по професия и поет по душа. Наричат я с много имена и те всички ѝ прилягат. Настоява да разговаряме „на ти“ и е толкова земна. Пише в рима и тъче със златна нишка, докосваща човешките сърца. Открита, сърцата и вдъхновяваща – запознайте се с Ивелина Никова, която в едно неподправено интервю, разказва за себе си, стиховете, любовта към България и новите проекти.

– Здравейте, госпожо Никова, моля представете ни се!

– Здравейте, приятно ми е, моля нека е на „ти“. Аз съм просто Ивелина. Онези, които ме познават, знаят, че не обичам много да говоря за себе си и предпочитам стиховете ми да свършат това. Наричат ме с много имена: Дъщеря на пеперуди; Пепеляшка; Усмивка в бетон; Слънчице; Алтна... Оказва се, че „нямам име“, но затова пък имам много лица. Затова ще се опитам да се представя с усмивка, и чрез стихове:

Чорапогащникът ми с бримка все е,
обувките ми – неубили мравка,
косите ми разрошени се веят.
Любимото ми цвете? – Незабравка.
За някой кактус съм, за друг съм роза,
трохичка суха – в гърлото присядам,
вино съм от най-киселото грозде,
хлупашки щура, не стилна дама.
Не шия, не плета, не ми се шета,
рисувам си звездите на лист с молив,
прелитам на хартиена ракета
от тук до Марс. Наричайте ме Ив!

– По професия си счетоводител, как постигаш баланс между рационалната и точна професия и лириката? И има ли всъщност поезия в числата и числа в поезията?

– Да, по професия съм счетоводител. Отстрани това странно съчетание на сметки и рими вероятно изглежда трудно и дори невъзможно, но всички знаем в какви времена живеем и поради тази причина приятелството ми с цифрите е моята гаранция за сигурност и баланс в живота. Не смятам, че съществува поезия в числата и въобще в точните науки. Малкото свободно време ме мобилизира, за да бъда и добра домакиня, и подкрепяща майка, без всички ангажименти да ми пречат на писането на стихове – когато човек носи в себе си това огънче, главата не пита кога да